

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Pavla Moravce a soudců Mgr. Miroslavy Lanžhotské a JUDr. Jana Fífy ve věci péče o nezletilou [REDACTED], narozenou [REDACTED], bytem u matky, zastoupenou Městským úřadem [REDACTED] jako opatrovníkem, dceru [REDACTED], narozené [REDACTED], bytem [REDACTED], zastoupené JUDr. Jiřím Bláhou, advokátem se sídlem v Lomnici nad Popelkou, Poděbradova 54, a [REDACTED], narozeného [REDACTED], bytem [REDACTED], o zvýšení výživného, k odvolání matky proti rozsudku Okresního soudu v Jičíně ze dne 21. října 2011, č. j. 30P 290/2004-127, **t a k t o :**

- I. Rozsudek okresního soudu se v odvoláním napadených výrocích I. až IV. **m ě n í** takto:
- A/ Rozsudek Okresního soudu v Jičíně ze dne 1. 3. 2005, č. j. 30P 290/2004-58, se v části týkající se výživného **m ě n í** tak, že počínaje dnem 1. 9. 2008 se výživné zvyšuje z částky 2.500 Kč na 5.000 Kč. Toto výživné je otec povinen platit k rukám matky vždy nejpozději do každého 15. dne v měsíci.

- B/ Nedoplatek výživného za dobu od 1. 9. 2008 do 31. 1. 2012 v částce 102.500 Kč je otec povinen zaplatit k rukám matky ve čtyřech po sobě jdoucích splátkách po 25.625 Kč splatných do 31. 3. 2012, 30. 6. 2012, 30. 9. 2012 a 31. 12. 2012 pod ztrátou výhody splátek.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před okresním ani před krajským soudem.

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud rozsudkem shora označeným zvýšil výživné, které je otec povinen platit pro nezl. [REDAKCE] dle rozsudku Okresního soudu v Jičíně ze dne 1. 3. 2005, č. j. 30P 290/2004-58, ve výši 2.500 Kč, s účinností od 1. 9. 2011 na částku 4.000 Kč měsíčně s tím, že výživné je splatné vždy nejpozději do každého 10. dne v měsíci předem k rukám matky nezletilé (výrok pod bodem I. rozsudku okresního soudu); dlužné výživné za dobu od 1. 9. 2011 do 31. 10. 2011 ve výši 3.000 Kč otcí povolil uhradit nejpozději do 31. 12. 2011 (bod II.); zamítl návrh matky na zvýšení výživného za dobu od 1. 9. 2008 do 31. 8. 2011 (bod III.); tím změnil rozsudek Okresního soudu v Jičíně ze dne 1. 3. 2005, č. j. 30P 290/2004-58 (bod IV.); dále schválil přesně stanovenou dohodu uzavřenou mezi rodiči o styku otce s nezletilou [REDAKCE] (bod V.) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (bod VI.).

Své rozhodnutí prvostupňový soud odůvodnil ustanoveními §§ 27, 85, 96 odstavec 1 a § 99 odstavec 1 zákona o rodině (dále jen „ust.“, „odst.“, „ZR“). Okresní soud uzavřel, že se změnilы poměry nezletilé, a to v souvislosti s vyšším věkem, školní docházkou a zájmovou činností nezl. [REDAKCE]. Současně zdůraznil, že se změnilы i poměry na straně matky, které v mezidobí nepříbyla další vyživovací povinnost, po rodičovské dovolené nastoupila do zaměstnání, kde dosahuje příjmu asi 18.000 Kč čistého měsíčně. Z toho prvostupňový soud dovodil, že se tedy matka může větší měrou podílet na potřebách dcery i finančně, když v důsledku věku dcery již tato celodenní matčinu péči nepotřebuje. Naproti tomu otec stále podniká ve stejném oboru, dlouhodobě vykazuje ztráty. Podle soudu prvního stupně je však potřeba přihlídnout k tomu, že otec je reprezentačním sportovcem, což mu zabírá hodně času. Věnuje se sportu finančně náročnému a byť je schopen i své běžné potřeby částečně uhrazovat státní dotací, není namístě ho v těchto aktivitách omezovat. Okresní soud v této souvislosti uvedl, že otec je velice úspěšný, reprezentuje stát se ctí, umísťuje se na předních pozicích v republice i v Evropě. Jeho sportovním aktivitám tedy odpovídá i druh podnikání, přičemž ho tudíž nelze nutit, aby se věnoval i jiné činnosti, resp. vykazoval zisk. Otec je dle okresního soudu schopen dosahovat aktuálně příjmů kolem 650.000 Kč ročně, z těchto příjmů musí vyčlenit přiměřené prostředky na výživné pro dceru, neboť vyživovací povinnost je i tak jeho povinností prvořadou. Výživné pro nezl. [REDAKCE] proto okresní soud určil nově ve výši

4.000 Kč měsíčně, avšak až od data 1. 9. 2011. Návrh matky na zpětné zvýšení výživného nebyl v prvostupňovém řízení shledán důvodným proto, že její matka mohla podat hned, jak se poměry dcery změnily. Pokud však byla matka schopna bez větších problémů zvýšené potřeby dcery v minulé době hradit, bylo by vůči otci nepřiměřeně tvrdé zvýšit výživné zpětně, a to s ohledem na velmi vysoký dluh, který by nyní jen stěží zvládl zaplatit v přiměřené lhůtě. Nadto okresní soud dodal, že matka v řízení neprokázala, že by návrh nemohla podat dříve. Mohla tak učinit bez průtahů a bezplatně prostřednictvím příslušného orgánu opatrovníka, v jehož sídle ostatně pracuje. Rozhodnutí o nákladech řízení okresní soud opřel o ust. § 146 odst. 1 písm. a/ občanského soudního řádu (dále jen „OSŘ“).

Proti rozsudku okresního soudu, a to výslovně proti výrokům označeným I. až III. (a tím i proti závislým výrokům IV. a VI.) se odvolala matka. Okresní soud podle ní přehlédl jednoznačnou právní úpravu stanovenou zákonem o rodině. Správný je závěr okresního soudu o změně poměrů u nezletilé v důsledku navýšení jejích potřeb. Podle odvolatelky jsou však překvapující úvahy prvostupňového soudu vtělené do části odůvodnění jeho rozsudku, týkající se změny poměrů na straně matky. K tomu matka namítala nedostatečné zjišťování poměrů na straně otce (oproti v řízení pečlivě provedenému zjišťování jejích poměrů), a to tím spíše, když otec jako soukromý podnikatel dlouhodobě vykazuje ztrátu ze svého podnikání, přičemž na druhé straně je reprezentačním sportovcem, což mu zabírá hodně času a jedná se o sport finančně náročný. Namísto toho okresní soud bez jakýchkoliv důkazů uzavřel, že není na místě omezovat otce v jeho sportovních aktivitách, že těmto aktivitám odpovídá i ztrátové podnikání a že dokonce otce nelze nutit, aby se věnoval takové činnosti, ve které by dosahoval zisk. Podle odvolatelky mohl soud lépe zohlednit zjištění, že otec je schopen aktuálně dosahovat příjmů kolem 650.000 Kč ročně, čemuž určené výživné v žádném případě neodpovídá. Argumentace okresního soudu, o kterou se opírá zamítnutí matčina návrhu na zpětné zvýšení výživného, je pak zcela absurdní a v rozporu s hmotným právem. Ze zákona totiž nevyplývá povinnost matky prokazovat, že nemohla podat návrh na zvýšení výživného již dříve. Naopak ze zákona přímo vyplývá právo domáhat se zpětného zvýšení výživného - toto právo však soud prvního stupně v posuzovaném případě kategoricky popřel. Do pozadí tak ustoupil princip zájmu nezletilého dítěte, a to ve prospěch jednoho z rodičů. Ze všech popsanych důvodů matka požadovala rozsudek okresního soudu v odvoláním dotčených výrocích zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení. U odvolacího jednání matka uvedla, že od vyhlášení přezkoumávaného rozsudku otec přispívá na výživném pro nezletilou dceru podle předchozí právní úpravy nadále částkou 2.500 Kč měsíčně, dosud však dluží výživné v této výši za měsíc prosinec r. 2011; nedoplatek na výživném stanovený soudem prvního stupně otec ještě neuhradil.

Otec ve svém vyjádření k odvolání matky navrhl rozsudek okresního soudu potvrdit. Uvedl, že skutečně vykazuje dlouhodobě ztrátu z podnikání, podnikáním se snaží zajistit určitý příjem pro sebe a své zaměstnance, když část z příjmů investuje zpět do podnikání a částečně hradí své sportovní aktivity, neboť dotace od státu nejsou dostatečné. Otec úspěšně reprezentuje republiku v Evropě. Tyto jeho aktivity ho do určité míry omezují v případném získání pracovního poměru se stabilním a vysokým příjmem. Matka si je od samého počátku vědoma, že se otec věnuje těmto aktivitám. Přes ztrátu z podnikání se otec nebrání vyživovací povinnosti k dceři, je si vědom jejích potřeb zvyšovaných placenými zájmovými aktivitami. Otec je připraven dceru v těchto aktivitách podporovat, odvážet ji na tréninky a závody.

Matka s ním však téměř nekomunikuje, neumožňovala mu s dcerou styk. Zpětné zvýšení výživného by bylo pro otce a jeho zaměstnance likvidační, ztížilo by to i jeho možnost řádně se připravovat na závody. Matka měla možnost podat návrh na zvýšení výživného tehdy, kdy to poměry dcery odůvodňovaly, neučinila tak a vyplacením případného dlužného „pojistného“ za dobu tří let zpět chce řešit své finanční problémy (splátku na auto, nájem, jiné dluhy, možná i pro potřeby starší dcery). Zjevně by tedy tyto prostředky byly použity k jiným účelům, než pro potřeby nezletilé [REDAKCE]. Po vyhlášení prvostupňového rozsudku totiž matka zaslala otci sms zprávu, kterou otec přesně citoval a ve které matka zmiňovala své výdaje, vyjadřovala výhrady k rozhodnutí okresního soudu s tím, že peníze potřebuje na úhradu dluhů a že bude potřebovat peníze na úvěr na byt. Otec dále upozornil na změnu poměrů na straně matky, jejíž příjmy se oproti předchozímu rozhodování podstatě zvýšily, matka si pak svou vyživovací povinnost již neplní pouze osobní péčí o dceru. V doplnění vyjádření k odvolání matky otec poskytl přehled plateb výživného uskutečněných od 21. 10. 2011, vysvětloval v něm administrativní chybou zaviněné řádné nezaplacení výživného. Otec zdůraznil, že částku 4.000 Kč akceptuje a považuje ji za adekvátní s ohledem k přístupu matky, která neplní zákonnou povinnost připravit dceru na setkání s otcem. V této souvislosti otec popsal počínání matky související s jeho stykem s dcerou. Otec uvedl, že matka se dostala do finančních problémů, které se snaží řešit zneužitím legislativní možnosti vymáhání výživného z otce, s nímž nekomunikuje a neplní své zákonné povinnosti týkající se styku dcery s otcem. Cílem matky je získání maximálních finančních prostředků, které zřejmě převyšují reálné náklady spojené s materiální stránkou péče o svěřenou osobu. Otec upozornil, že podle zákona o rodině nelze výživné přiznat, jestliže by to bylo v rozporu s dobrými mravy. Matka nežije v domácnosti sama, má možnost své výdaje rozdělit i na svého partnera, který v současné době zastupuje roli otce. Zpětné doplacení zvýšeného výživného je pro otce finančně neúnosné. V této souvislosti otec poukázal na své sportovní a podnikatelské aktivity. Sport, kterému se věnuje, je finančně velice náročný. Podniká v oblasti kovovýroby a opravy silničních vozidel, tedy v oblasti postižené světovou ekonomickou krizí. Jeho firma má zakázky díky příznivcům otce z důvodu jeho sportovní činnosti. Dále otec podrobně popsal a vyčíslil náklady spojené s jeho podnikáním – firmou [REDAKCE]. Podnikání otce je ovlivněno tou skutečností, že stroje i pracovní fond zaměstnanců jsou využity i pro sportovní činnost otce, tedy pro nekomerční účely. Příjmy plynoucí do společnosti [REDAKCE] jsou výhradně vázány na závodní činnost. Otec podal přehled těchto příjmů s tím, že je nelze využívat k soukromým účelům. Výdaje spojené se sportovní činností dokumentoval vyčíslením nákladů na jeden závod v [REDAKCE]. Je tak zřejmé, že poskytnuté státní dotace jsou pouze symbolickým příspěvkem na otcovu sportovní činnost. Otec shrnul, že stanovení výše jeho příjmů je velice problematické, jeho cílem není zbohatnout, podniká, aby udržel svůj závodní tým a mohl reprezentovat ČR s nejlepšími výsledky. Otec tudíž navrhl potvrzení rozsudku okresního soudu s tím, že nově stanovené výživné v částce 4.000 Kč je adekvátní, on jej hodlá plnit řádně a včas, přičemž není v jeho zájmu zamlčovat žádné příjmy. V případě obligátně fungujícího vztahu s matkou by byl nadto ochoten přispívat i na mimořádné sportovní výdaje dcery za jeho účasti na nákupu těchto věcí. Otec vyjádřil obavy, aby mimořádně poskytnuté finance nebyly použity na krytí finančních problémů matky namísto potřeb dcery. U odvolacího jednání otec souhlasil s tím, co matka uvedla ohledně dosud realizovaných plateb na výživném pro dceru.

Opatrovník nezletilé navrhl potvrzení rozsudku okresního soudu, přičemž reprodukoval sdělení matky, podle kterého otec výživné platí nepravdělně, dluh na výživném dosud neumořil.

Odvolací soud po zjištění, že odvolání bylo podáno oprávněnou osobou, v zákonné lhůtě a že je přípustné (§ 201, a contr. § 202, § 204 a § 205 OSŘ), přezkoumal rozsudek okresního soudu v odvoláním dotčeném rozsahu (§ 212 OSŘ), jakož i řízení, které předcházelo vydání napadeného rozsudku (§ 212a odst. 1 a 5 OSŘ), projednal věc při jednání (§ 214 odst. 1 OSŘ), při němž doplnil dokazování provedením důkazů níže uvedených (§ 213 OSŘ), a dospěl k závěru, že odvolání matky je důvodné.

Podaným odvoláním nebyl napaden výrok V. rozsudku okresního soudu, týkající se soudem schválené dohody rodičů o úpravě styku otce s nezl. dcerou, který proto nabyl samostatně právní moci dnem následujícím poté, co poslednímu z účastníků uplynula lhůta pro podání odvolání (§ 159, § 206 odst. 2 § 212 OSŘ).

Odvolací soud pro potřeby rozhodování předně doplnil dokazování listinnými důkazy níže uvedenými. Ze zprávy o výdělci matky bylo zjištěno, že za období r. 2011 činil matčin průměrný čistý měsíční příjem z hlavního pracovního poměru částku 15.935 Kč, z dalšího pracovního poměru částku 2.217 Kč. Ze zprávy opatrovníka nezletilé bylo zjištěno, že potřeby ■■■■■ jsou od doby rozhodování soudu prvního stupně nezměněné. Z příkazu k úhradě provedeného otcem dne 10. 11. 2011 vyplývá, že na označený účet – s ručním přípisem „výživné 11/11“ bylo uhrazeno 4.000 Kč. Z výpisu z účtu otce vedeného ■■■■■ ze dne 17. 1. 2012 bylo zjištěno, že dne 21. 12. 2011 byla na účet shodně označený jako výše provedena platba 1.000 Kč s přípisem „platba výživného - prosince 2011 – doplatek“ a dne 9. 1. 2012 ve výši 2.500 Kč s přípisem „platba výživného - leden 2012“. Ze smlouvy o úvěru č. ■■■■■ ze dne 21. 3. 2008 uzavřené otcem s ■■■■■, a. s., ■■■■■, bylo zjištěno, že banka poskytla otci úvěr ve výši 618.800 Kč s měsíčně sjednanými splátkami ve výši 12.996 Kč měsíčně, a to na účel pořízení autobusu IRISBUS v kupní ceně 773.500 Kč; podle přehledu splátek k této smlouvě otec hradí z titulu smlouvy o úvěru od měsíce dubna r. 2008 měsíční částku 15.660 Kč (tj. 12.996 Kč a 2.664,50 Kč pojistné), k 21. 6. 2013 tak uhradí celkem 953.835 Kč. Ze smluv o reprezentaci uzavřených mezi otcem jako ■■■■■, ■■■■■ a ■■■■■ ze dne 8. 4. 2009 a ze dne 20. 4. 2010 bylo zjištěno, že otci byl poskytnut v r. 2009 finanční příspěvek ve výši 500.000 Kč a v r. 2010 ve výši 400.000 Kč z dotace ze státního rozpočtu, účelově vázaný na jeho účast v podnicích Mistrovství Evropy v disciplíně ■■■■■. Ze smlouvy o poskytnutí finančního příspěvku uzavřené mezi ■■■■■ zastoupeného jeho předsedou – otcem nezletilé jako příjemcem a Městem ■■■■■ jako přispívající organizací dne 4. 6. 2009 bylo zjištěno, že příjemci byl poskytnut v r. 2009 příspěvek ve výši 14.025 Kč účelově vázaný na vrcholový a výkonnostní sport. Z darovacích smluv uzavřených dne 22. 7. 2009 a 17. 2. 2010 mezi Královéhradeckým krajem jako dárcem a ■■■■■ zastoupeným jeho předsedou – otcem jako obdarovaným bylo zjištěno, že obdarovanému byl poskytnut finanční dar ve výši 30.000 Kč a 40.000 Kč na úhradu výdajů spojených s reprezentací ■■■■■. Z výpisů z katastru nemovitostí, listu vlastnictví č. ■■■■■ a ■■■■■, vedených Katastrálním úřadem pro Královéhradecký kraj, Katastrální pracoviště ■■■■■ pro katastrální území ■■■■■, obec ■■■■■ bylo zjištěno, že otec je vlastníkem

a spoluvlastníkem řady nemovitostí. Z přílohy ke smlouvě č. 200041/2010 vypracované k podnětu otce [REDAKCE] a. s., se sídlem v [REDAKCE] bylo zjištěno, že otci bylo v r. 2010 vyplaceno nájemné za některé jím vlastněné a pronajímané pozemky ve výši 4.248 Kč.

Odvolací soud se i po doplnění dokazování shora uvedeném ztotožňuje se skutkovými závěry soudu prvního stupně, vyjádřenými v odůvodnění napadeného rozsudku. Okresní soud zjistil úplně a řádně skutkový stav (§ 6, § 120, § 153 odst. 1 OSŘ) a provedené důkazy zhodnotil v souladu se zásadami předvídanými v ust. § 132 OSŘ. Odvolací soud proto odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku týkající se skutkových zjištění. Ohledně právních závěrů prvostupňového soudu však bylo nutno přistoupit k nápravě jeho závěrů způsobem níže uvedeným.

Podle ust. § 85 odst. 1 ZR vyživovací povinnost rodičů k dětem trvá do té doby, pokud děti nejsou samy schopny se živit. Podle odstavce druhého téhož ustanovení oba rodiče přispívají na výživu svých dětí podle svých schopností, možností a majetkových poměrů. Dítě má právo podílet se na životní úrovni svých rodičů. Při určení rozsahu jejich vyživovací povinnosti přihlíží se k tomu, který z rodičů a v jaké míře o dítě osobně pečuje. Žijí-li rodiče spolu, přihlédne se i k péči rodičů o společnou domácnost (§ 85 odst. 3 ZR). Podle ust. § 96 odst. 1 ZR při určení výživného přihlédne soud k odůvodněným potřebám oprávněného, jakož i k schopnostem, možnostem a majetkovým poměrům povinného. Při hodnocení schopností, možností a majetkových poměrů povinného zkoumá soud, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu, popř. zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika.

V projednávané věci se jedná o řízení o změnu výživného pro nezletilé dítě. Dopadá tedy na něj ust. § 163 odst. 2 OSŘ a § 99 odst. 1 ZR, podle kterého změní-li se poměry, může soud i bez návrhu změnit dohody a soudní rozhodnutí o výživném pro nezletilé děti. Změnou poměrů přitom má zákon na mysli změnu kritérií, rozhodných pro výši výživného. Tato kritéria jsou zakotvena ve výše uvedených ust. § 96 odst. 1 a § 85 odst. 2 a 3 ZR a jsou jimi na jedné straně oprávněné potřeby nezletilého dítěte a na straně druhé schopnosti, možnosti a majetkové poměry osoby povinné (zde otce). V posuzovaném případě bezesporu došlo k naplnění zákonných předpokladů pro zvýšení výživného pro nezl. [REDAKCE]. Od doby posledního rozhodování o výživném v březnu r. 2005 nepochybně narostly její běžné potřeby, související s vyšším věkem a nástupem nezletilé k povinné školní docházce. Ke změně poměrů došlo i a straně rodičů, žádnému z nich nepřibyla vyživovací povinnost, u obou vzrostly jejich příjmy. Okresní soud se sice při rozhodování o konkrétní výši výživného správně neomezil na pouhé zjištění výdělkových poměrů otce, ale chybně zohledňoval některé otcovy výdaje tak, že je (oproti zákonem stanoveným kritériím) upřednostňoval před otcovou vyživovací povinností k nezletilé [REDAKCE]. Takový postup však nemá oporu v zákoně. Vyživovací povinnost je povinností přednostní, předcházející všechny jiné platební povinnosti osoby povinné, a to až na další vyživovací povinnosti a v určitých případech na povinnosti vyplývající z náhrady škody. Jinak řečeno existenci vyživovací povinnosti ani výši výživného nemohou relativizovat jiné otcovy platební povinnosti, ani jeho povinnosti vyplývající ze sportovní činnosti, byť ji otec provozuje na reprezentační úrovni. Vycházejí z otcem uváděných opakujících se měsíčních výdajů (srov. kupř. otcem placené měsíční

splátky ze smlouvy o úvěru ve výši 15.660 Kč) a částky, kterou si ponechává na osobní spotřebu (srov. jeho účastnická výpověď u jednání před okresním soudem konaného dne 18. 10. 2011 na č. l. 124 spisu ohledně částky 10.000 Kč, kterou si otec ponechává výhradně pro svoji potřebu), jakož i z uváděného ročního příjmu kolem 650.000 Kč (při současném zápočtu některých otcových osobních výdajů do nákladů spojených s jeho podnikatelskou činností), a při zohlednění otcových nikoliv zanedbatelných majetkových poměrů (srov. kupř. vlastnická a spoluvlastnická práva k řadě nemovitostí), je nutno za přiměřené výživné považovat částku 5.000 Kč měsíčně. Ostatně sám otec uvádí, že příjmy z podnikání investuje zpět do podnikatelské činnosti a že je používá pro svoji sportovní činnost. Z otcova vyjádření je tedy patrné, že upozadňuje vyživovací povinnost k nezletilé dceři, která však – jak je vysvětleno výše – jiné platební povinnosti rozhodně předchází. Povinnost soudu přihlížet nejen k výdělkovým poměrům povinného rodiče, ale k jeho celkovým majetkovým poměrům, vyplývá z výše citovaného ustanovení zákona, přičemž tato povinnost soudu je zdůrazňována i v judikatuře Ústavního soudu ČR, který zdůrazňuje povinnost rodičů přispívat na výživu dětí podle jejich schopností, možností a majetkových poměrů; nejde tedy o pouhé zohlednění skutečně dosahovaných příjmů (kteréžto je navíc – vycházejí z poznatků ze soudní praxe – u osob samostatně výdělečně činných ne vždy zcela transparentní). Podle Ústavního soudu je tak vždy nutné přihlídnout nejen k fakticky dosahovaným příjmům rodiče, ale i k celkové hodnotě jeho movitého a nemovitého majetku a jím dosahované životní úrovni, na níž má nezletilé dítě právo náležitým způsobem participovat (srov. usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 13. 3. 2008, sp. zn. I. ÚS 76/08, náleží Ústavního soudu ČR ze dne 7. 3. 2007, sp. zn. I. ÚS 527/06).

K přezkoumávanému rozhodnutí je dlužno uvést, že nesprávně a v rozporu se zněním právního předpisu (srov. § 98 ZR) rozhodl okresní soud o okamžiku, od kterého se výživné otci zvyšuje, tedy o okamžiku, ke kterému došlo ke změně poměrů. Zákon totiž výslovně stanoví možnost zvýšení výživného pro dítě tři roky zpětně od data podání návrhu. Jediným předpokladem rozhodnutí o zpětném zvýšení výživného je existence změny poměrů, ke které v posuzované věci bezesporu došlo – nic jiného ostatně matka ani netvrdí (srov. kupř. R 54/69, R 2/85 apod.). Úvaha okresního soudu o souvislosti zpětného rozhodnutí o zvýšení výživného s uplatněním či neuplatněním nároku na zvýšení ze strany rodiče, který má dítě v přímé péči, rozhodně nemá v zákoně oporu. Je naprosto irelevantní, z jakého důvodu matka nepodala svůj návrh v dřívější době. Ze znění zákona nelze v žádném případě dovozovat to, že by matka byla povinna prokazovat, z jakého důvodu návrh nepodala již dříve. Pro úplnost odvolací soud uvádí, že neobstojí podezření otce, že by nedoplatek na výživném nemusel být použit ve prospěch nezletilé dcery. Podstatné je, že ke změně poměrů, odůvodňující zvýšení výživného, došlo již v době předcházející tři roky zahájení tohoto řízení a že se v daném případě jedná o nárok dítěte, odkázaného na výživu rodičů. Ostatně otci nebránilo nic v tom, aby při existenci změny poměrů oproti předchozímu rozhodnutí o výživném, která byla jasné a zřetelné povahy (pro odstup šesti a půl let data podání matčina návrhu na zvýšení výživného v této věci od poslední soudní úpravy, pro nárůst věku nezletilé a s tím logicky spojené vyšší výdaje na ošacení, stravu, zájmové aktivity apod., pro absolvovanou školní docházku nezletilé, jakož i pro objektivně daný stav inflace atd.), sám o vlastní vůli zvýšil výživné placené pro nezletilou [REDAKCE], aniž by vyčkával autoritativního rozhodnutí soudu vyvolaného návrhem matky. Tím by se totiž otec jistě vyhnul nepříjemnému faktu zpětného zvýšení výživného a s tím spojenému vyčíslení nedoplatku. Ve světle úvah výše popsaných je

pak námitka otce, mířící na nedůvodnost matčina požadavku na zpětné zvýšení výživného a zvýšení výživného nad částku 4.000 Kč měsíčně od data podání návrhu s tím, že matčiny poměry doznaly změn, když matka už je zaměstnána, má vlastní příjem ze zaměstnání a pro věk dcery již není její vyživovací povinnost k dceři absorbována výkonem osobní péče o nezletilou, nepodstatná. Jistě nelze tuto změnu pominout v rámci hodnocení matčiny poměrů pro potřeby soudního rozhodování, nicméně v tomto řízení byla přednostně projednána změna výživného hrazeného otcem jakožto rodiče, kterému nebyla nezletilá svěřena do výchovy. Zvýšené potřeby nezletilé dcery musí – vedle matky, o jejíž finanční účasti nelze pochybovat – pokrývat významnější spoluúčast otce než doposud (při splnění dalších zákonných předpokladů pro navýšení vyživovací povinnosti) a tuto jeho povinnost nelze bagatelizovat na úkor změny matčiny poměrů při existenci (dokonce) jejích dvou pracovních poměrů, aby nezletilá byla schopna zajistit potřebnou úhradu jejích životních potřeb. Pokud pak matka před otcem zmínila potřebu získat úvěr na byt, samo o sobě to nemůže mít pro toto řízení žádný význam. Navíc, a to rozhodně nelze pominout, matka uspokojuje nejen svou bytovou potřebu, ale i bytovou potřebu nezletilé [REDAKCE]. Její požadavek, aby se na úhradě této potřeby dcery podílel též otec, je proto naprosto logický a legitimní. K otcově námitce, že v případě bezproblémovosti styku s dcerou, by byl ochoten (a tedy i schopen) přispívat na výživu nezletilé v širším rozsahu a i naturálním plněním, odvolací soud uvádí, že vyživovací povinnost rodiče není nikterak provázána s realizací styku nezletilého dítěte s rodičem, povinným k výživě dítěte; takovou podmíněnost nelze slučovat s právní úpravou a v ní zakotvenými principy alimentární povinnosti.

Odvolací soud z důvodů výše popsaných napadený rozsudek podle ustanovení § 220 OSŘ změnil způsobem uvedeným ve výroku I. tohoto rozsudku. Při stanovení dluhu na výživném odvolací soud vycházel z toho, že dluh od zpětného zvýšení výživného, tedy od 1. 9. 2008 do posledního splatného měsíce, tj. do 31. 1. 2012, činí za 41 měsíců po 2.500 Kč (jako rozdíl výživného zpětně zvýšeného a výživného stanoveného předchozí úpravou) částku v celkové výši 102.500 Kč. Při stanovení lhůty k plnění odvolací soud vycházel z ustanovení § 160 odst. 1 OSŘ. Stanovení obvyklé lhůty k plnění v délce trvání tří dnů od právní moci rozsudku by bylo vůči otci s ohledem na výši dluhu nepřiměřeně tvrdé. Na druhou stranu se v daném případě jedná o dluh na výživném pro nezletilé dítě, tedy o přednostní pohledávku. S ohledem na spotřební charakter výživného je tedy v zájmu nezletilé [REDAKCE], aby se nedoplatek na výživném do její dispozice dostal v co možná nejkratší době. S přihlédnutím k těmto úvahám povolil odvolací soud otci splátky dluhu tak, aby byl celý dluh zaplacen do konce r. 2012. Současně odvolací soud - v rámci určení způsobu úhrady nedoplatku na výživném v přesně uvedených splátkách splatných vždy ke konci čtvrtletí tohoto roku - podmínil tuto splatnost v rozsudečném výroku I. B/ tzv. ztrátou výhody splátek podle § 565 občanského zákoníku. Pro případ, že by otec nedodržel splatnost byť i jedné z uvedených splátek stanovených tímto rozsudkem, stává se nedoplatek na výživném splatným v celém svém (aktuálně neuhrazeném) rozsahu. Tohoto práva na úhradu celé pohledávky pro nesplnění některé ze splátek se však může věřitelka domáhat nejpozději do splatnosti nejbližší příští splátky. Nad rámec přezkoumávané činnosti odvolací soud ještě doplňuje, že v řízení zjištěný dluh na výživném v částce 2.500 Kč za měsíc prosinec r. 2011 nebyl do vyčísleného nedoplatku na výživném vzniklého jeho navýšením započítáván, neboť o tomto výživném již bylo rozhodnuto předchozím pravomocným a vykonatelným soudním rozhodnutím. V případě trvajících prodlení s úhradou této částky lze bez dalšího takto

vyčíslené dlužné výživné za měsíc prosinec r. 2011 soudně či exekučně po otci vymáhat, když exekučním titulem pro vymožení této částky je rozsudek Okresního soudu v Jičíně ze dne 1. 3. 2005, č. j. 30P 20890/2004-58.

O náhradě nákladů řízení před okresním a krajským soudem bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 a 2 a § 146 odst. 1 písm. a/ OSŘ. Odvolací soud neshledal žádné okolnosti případu, které by odůvodňovaly přiznání náhrady nákladů některému z účastníků.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** odvolání ani dovolání přípustné.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon tohoto rozhodnutí či nařízení exekuce.

V Hradci Králové dne 1. února 2012

JUDr. Pavel MORAVEC, v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:

██████████